

ВИЈЕСТ

НОВИНСКО ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА „ВИЈЕСТ“

21460 Врбас,
Маршала Тита 87

тел: 021 702 521

ЖИРО РАЧУН
265 201031000860 739
Raiffeisen bank

Моб тел: 069 64 82 90,
тел: 021 702 521
Е- mail: info@mne.rs

УПРАВНИ ОДБОР

Зоран Станић
Марија Вукајловић
Петар Ранчић

ДИРЕКТОР

Веселин Мартиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Вуко Мартиновић

НОВИНАРИ САРАДНИЦИ

Ирена Симоновић
Никола Мухадиновић
Вуко Мартиновић

ЋЕ СЕ ШТО НАЛАЗИ

ЦРНОГОРСКО ВЕЧЕ У ВРБАСУ	3
ЦРНОГОРСКО ВЕЧЕ У ВРБАСУ	4
„БАСТАДУР“ У ЛОВЋЕНЦУ	6
ПОСЈЕТА ЦРНОГОРСКЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ СРБИЈИ	7
МИГРАЦИОНА БОЛ	10
ДАНИ ЦРНОГОРСКЕ КУЛТУРЕ У СУБОТИЦИ	14
ЋЕМЕР-НАСЉЕЂЕ И ПОНОС ЦРНОГОРКЕ	16
НОВЕ ПРОСТОРИЈЕ УДРУЖЕЊА ЦРНОГОРАЦА ВРБАСА	18
ЦРНОГОРСКО ЋИРИЛСКО ШТАМПАРСТВО	19
ГОРО МОЈА У РАВНИЦИ	21
Свечаност у Ловћенцу у сусрет 21. мају	22

ЦРНОГОРСКО ВЕЧЕ У ВРБАСУ

Манифестација „Црногорско вече“ одржана је у Врбасу у организацији Националног Савјета црногорске националне мањине у Србији. Свој допринос у организацији ове манифестације пружили су и удружење Црногорска дијаспора Зубља из Врбаса и Удружење Црногораца Ловћенац. Свечаној манифестацији присуствовао је в.д. директора Управе за сарадњу са дијаспором - исељеницима Арбен Јакупи, којег је срдечно дочекао председник Националног Савјета црногорске мањине Драгољуб Маловић. Јакупи је истакао да је дијаспора у Србији на самом врху приоритета и да је одобрено низ пројеката за суфинансирање, посвећених црногорској дијаспори у Србији. Изразио је своје изузетно задовољство због великог одзива посјетилаца на овом важном скупу, што свједочи о снажној привржености домовини. Такође, најавио је с радошћу предстојеће пројекте и сусрете који ће додатно ојачати везе између Црне Горе и њених исељеника у Србији. „Ова манифестација је још једном потврдила важност очувања и

промоције културне баштине, те јачање веза између Црне Горе и њених грађана у дијаспори“, нагласио је Јакупи.

„Црногорско вече“ је манифестација која има за циљ промоцију црногорске културе, идентитета и обичаја, што је резултирало окупљању великог броја љубитеља умјетности и традиције. Осим промоције културног наслеђа, кроз програм промовисана је мултиетничност и мултикултуралност што су једне од највећих вриједности државе Црне Горе.

Модераторке програма су биле чланица одбора за културу Јасмина Миловић и позната новинарка и књижевница Весна Дедић. У склопу богатог културно - умјетничког програма наступали су Фолклорни Ансамбл Културног Центра Врбас, ученици ОШ „Братство јединство“ из Врбаса, вокални солиста Јелена Кежић, гуслар Иван Међедовић, као и пјевачи традиционалних црногорских изворних и народних пјесама Милоје Бубања и Бранка Шћепановић.

ЋЕ ЈЕ СРЦЕ, ТУ ЈЕ ДОМ

Традиционално Црногорско културно вече

Традиционално Црногорско културно вече одржано је у Бачком Добром пољу у организацији Удружења Црногораца и пријатеља Црне Горе “Дурмитор”. Вече је било посвећено годишњици колонизације овог мјеста, као и чувању сјећања на познатог извођача народне музике Љубомира Ђуровића.

Културно умјетнички програм је био садржајан и квалитетан. Полазници радионице “Ће је срце ту је дом” су рецитовали стихове великих црногор-

Трипковић каже да се навршава 78. година од када су наши Црногорци дошли у Бачко Добро поље.

-У периоду од 1945. до 1948. године у Бачко Добро поље дошло је 553 фамилије из различитих разлога. Вратила се 61 фамилија, значи овђе је остало 332 фамилије. Ево 78. година, значи ту смо, та брдско херојска клица се приметна у овој плодној равници и рађа плодове који служе на част како држави Србији у којој смо, тако и нашој матичној држави

ских пјесника као што су Вито Николић, Лесо Ивановић и Драган Радуловић. Наступ су имали гуслар Зоран Јелић, затим чланови црногорског културно-просвјетног друштва “Принцеза Ксенија” из Ловћенца, а одржана је и глумачка тачка на тему колонизације.

Овај догађај је подржала Управа за сарадњу са дијаспором и исељеницима Црне Горе. Присуствовали су конзул Црне Горе, Богољуб Јегдић, први предсједник Националног савјета Црногораца, сликар и пјесник Ратко Шоћ, представници Националног савјета и бројних удружења из Војводине и Црне Горе.

Предсједник Удружења Црногораца и пријатеља Црне Горе „Дурмитор“, Никола

Црној Гори, поносно истиче Трипковић. Удружење је прилично активно, нарочито у раду са младима.

Ове године смо направили више радионица за младе. Они су нам у суштини фокус. На радионицама обрађујемо историју Црне Горе, географију, или кужину Црне Горе. Имамо амбицију и да пред крај године малишане наше обрадујемо са новогодишњим поклонима. Поред тога, правили смо и шаховску симултанку поводом дана независности 21. маја. Активни смо колико можемо, колико прилике дозвољавају ми се боримо-, наводи Трипковић.

На овој културној вечери је наступила и Наташа Караџић пјесникиња из Бачког Доброг поља која сада живи и ради у

Подгорици. Њени су стихови највише посвећени Црној Гори, издала је једну збирку поезије, једну научну књигу, а ускоро ће бити објављена и нова збирка пјесама. Наташа потиче из колонистичке породице, која се 1945. године доселила у Бачко Добро поље након Другог Свјетског рата. Бави се активно писањем родољубиве поезије посвећене Црној Гори, које су настале док је живјела у Војводини и одрастала уз приче и пјесме ђеда, који је свему томе научио.

-На Факултету за спортски менаџмент сам дипломирала и ла ппломске студије. Прошле године сам објавила књигу "Занимљив свијет спорта", посвећену мојој стручној области, у овом случају спорту, јер сам дуго година била у одбојци. Сада је у припреми родољубива поезија, књига посвјећена Црној Гори, збирка пјесама "Крвави миленијум". Моју прву књигу објавила сам 2016. у периоду док сам живјела у Бачком Добром Пољу, уз помоћ мојих пријатеља из Удружења Црногораца. Та књига је некако и најемотивнија за мене, вуку ме најљепше успомене, подијељена је на пет цијелина и један посебан дио посвјећен је горштакима који су се доселили у Војводину, у овом случају у Бачко Добро поље, мјесто где су моји ђедови, моји преци наставили свој живот и цијела та нека емоција која се преносила на мене. Први дио посвећен је идентитету па су то пјесме патриотског изражаја.

Други дио посвећен је градовима и љепотама Црне Горе како културним, тако и природним. Трећи дио је управо та нека емоција, а четврти дио је о јунацима

који су неђе обиљежили и проткали Црну Гору кроз њену историју. И задњи дио је управо пјесма којом се завршава моја књига, а то је Црногорка, јер је Црногорка била и остала стуб куће код нас. У Црној Гори је тако устаљено и кроз вијекове је било то аутентично да се женско црногорско ђете, ословљавало са сине. Мене је мој отац ословљавао са сине кроз цијели мој живот. И та нека судбина црногорске жене кроз вијекове, нарочито кроз ратове, док су домаћини били одсутни водећи разне борбе и битке које су биле веома значајне за црногорску историју, жене су биле те које су окупљале породицу, које су такође носиле бреме са својим мужевима, пратећи их у стопу. Такође познате су и наше жене које су остале поносне што су њихови мужеви синови, браћа, оставили темељ у црногорској историји гинући за слободу и сузе нијесу пуштале, јер то је у то вријеме било понос борити се храбро за своју земљу, тако да су изнијеле једно велико бреме на својим леђима и мислим да се то и дан данас преноси и вјерујем да ће и остати тако утемељено-, прича Наташа Караџић.

Наташа каже да је њена нова збирка пјесма "Крвави миленијум" заправо њен пијетет према Црној Гори.

- Управо је "Крвави миленијум" књига поезије посвећена црногорској историји, саткана кроз цијелине које су посвећене одређеном периоду. Жеља ми је да напредујем на универзитету и да се академски још више изражавам. Припремам магистарску одбрану почетком сљедеће године, тако да се надам да ћу тај дио успјети да завршим како треба. Вољела бих да поједине моје пјесме уведем у драму, да се неке и

позоришно представљају. Поједини глумци изразили су жељу да рецитују моје стихове, тако да се надам свему томе, јер толико дугујем тој малој земљи и толико дугујем овим људима који живе у Војводини и из којих сам црпјела ту неку невјероватну енергију-, објашњава Наташа.

Један дио вечери био је посвећен пјевачу Љубомиру Ђуровићу који је умро млад у 30. години и за то кратко вријеме успио да сними бројне познате пјесме.

-Поред тога што смо имали причу о колонизацији, ми смо вече посветили и Љубомиру Ђуровићу. Направили смо својеврсни омаж човјеку који је за шест година свога рада оставио невјероватан печат у црногорској народној музици. Сматрали смо да имамо обавезу према њему да се одужимо његовом лику и дијелу. То смо вечерас урадили, надам се на лијеп начин,- наводи Никола Трипковић.

„БАСТАДУР“ У ЛОВЋЕНЦУ

Удружење Црногораца „Ловћенац“ је у недељу, 31. марта у Дому културе у Ловћенцу организовало књижевно вече и промоцију књиге „Бастадур“ ауторке Јасенке Лаловић. Ово је четврта књига ауторке која је са трилогијом „Брда од пелина“ достигла регионални успјех.

У роману „Бастадур“, чију радњу смјешта у прву половину XX вијека, Јасенка Лаловић слиједи идеју да у сваком човјеку живи комадић калуђера, баш као што у сваком калуђеру претекне дио његовог свјетовног живота. Она читаоце и своје јунаке води од Скадарског језера преко Орјена, Крфа, Београда, Доброте, Пераста, Никишћа и Буковице, затварајући један животни круг.

Пред одабраном публиком са Јасенком је разговарала и читала одломке из књиге глумица Народног позоришта из Београда Ивана Шћепановић.

Током разговора, Лаловић истиче да је имала неодољиву потребу да испирча причу о нама самима и о богатству различитости која није дата другима.

„У првој књизи ја сам се већ дотакла Боке и то је мјесто гдје су се примале те најпрогресивније идеје. Некако сам се

ментално ту преселила и тај тројац Котор – Пераст – Рисан који карактерише њихова особеност. Они су близу, слични а опет тако различити културолошки ентитети. Имала сам потребу да скренем пажњу на сво то богатство различитости на тако географски малом простору“, каже Лаловић.

„Нас је мало али смо различити. Имамо хиљаду особености. Моја мајка је Црмничанка, а отац Паштровић. Културолошки безмало два свијета. Удаљеност ова два поднебља је свега пар километара. И та разноликост је богатство која није дата другима. У овом времену као да сам осјетила да то неко хоће да анулира и управо је то изазвало реакцију у мени. Зато сам одлучила да пишем са намјером и поруком да људи са наших простора знају тајну како се опстаје у љубави кроз све различитости које имамо. Тај заједнички именитељ није дат другима, дат је посебнима“ поручила је Лаловић.

На крају вечери ауторка романа се захвалила домаћину и публици и обећала поновни сусрет.

ПОСЈЕТА ЦРНОГОРСКЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ СРБИЈИ

Делегација Управе за сарадњу са дијаспором-исељеницима Црне Горе посјетила је удружења црногорске националне мањине у Србији. У амбасади у Београду разговарали су са удружењима из Југоисточне Србије и Београда, потом су имали састанке са предсједницима општина Врбаси Мали Иђош, а посјету су завршили разговором са близу 30 представника удружења из Војводине. Сусрет у Врбасу организован је уз подршку генералног конзулата Црне Горе у Србији.

Из Управе истичу да се ради на изради Стратегије за сарадњу са исељеницима, а из удружења Црногораца у Војводини причали су о томе како ради Национални савјет црногорске националне мањине у Србији и о томе како се чува национални идентитет.

Предсједник Удружења Црногораца из Новог Сада, Божидар Марковић каже да су у добром покушају да сачувају свој

идентитет и да буду оно што су били њихови ђедови и прађедови.

- У посљедњих двадесет, тридесет година осам пута се смањио број Црногораца са 170.000 на ово што сада имамо. Ви сте имали 2011. године 38.527 декларисаних Црногораца у Србији, а сад их има 20.168. Мислим да ту има тенденције да се то и даље смањује. То је нешто што нас јако боли, јер ми Црну Гору волимо, Црна Гора је наша отаџбина, а Србија је наша домовина. Ми волимо једну и другу страну и ми смо кроз направили мост и пружили смо руку братских односи између Срба и Црногораца. Трудимо се да кроз своје активности сачувамо црногорски идентитет, да афирмишемо и даље нашу културу и ми смо кроз одређене пројекте то и доказали, наводи Марковић.

Представници удружења говорећи о подршци из матице кажу да је виде као свијетло на крају тунела и као снагу која

ће на искрен начин да подржи своју дијаспору.

-Дијаспора Црне Горе у Србији највећа је у свијету. Ми сада имамо по неким информацијама више од милион људи који су поријеклом из Црне Горе, али имамо мало људи који се декларишу као Црногорци. Било би лијепо да гости направе један ђир по Србији, а посебно по Војводини гдје има највише Црногораца, да обиђу наше домаћине који, не можете да вјерујете, представљају један социолошки феномен. Наши људи који су дошли из Црне Горе 1945. године и њихови наслижједници који су се рађали на овом простору задржали су аутентичан говор, културу и обичаје. Дивно би било да челници црногорске државе обиђу ове Црногорце и да виде ко су ти људи, предлаже председник Удружења Црногораца из Новог Сада.

Михаило Милетић из Црногорских електора Србије каже да овдје дубоко осјећају црногорски национални идентитет у себи који је кроз генерације и генерације предака сажет у свима.

-Дубоко смо везани за нашу матичну државу. Држављани смо Србије и поштујемо Србију, то је наша држава, а исто тако поштујемо наше коријене и поносимо се нашим идентитетом. Трудимо се да његујемо тај идентитет и да га оставимо на понос нашој дјечи. Удружење које ја водим бави се баш тиме- институционалним положајем црногорске националне заједнице.

Замјеник председника Удружења Црногораца Врбаса, Љубиша Симовић каже да Национални савјет Црногораца ради доста добро, иако се увијек јављају потешкоће. Национални савјет додијељује средства удружењима.

-Из Врбаса су била тридесет и два електора на електорској скупштини. Уписали смо готово хиљаду и петсто људи и предали у министарство да би се одржала електронска скупштина. Национални савјет не треба да даје политичка саопштења, јер то није у дјелокругу нашег рада. Сви који су дали подршку и који су у Националном савјету су Црногорци и као такви смо уписани у посебан бирачки списак. Ми смо мало у специфичном положају, Црна Гора је као и Србија постала независна 2006. године што даље значи да смо ми најмлађа национална мањина. Ми настојимо да проширимо тај наш обим дјеловања са неким скромним средствима које имамо. Што се тиче сарадње са Генералним конзулатом, ми смо изузетно задовољни. Откад је госпођа Невенка Ћировић на челу конзулата сарадња је изузетна и она увијек испоштује сва наша удружења и заиста је увијек ту за сва наша удружења, објашњава Симовић.

Милован Ђуричковић из Удружења Црногораца Црвенке каже, да се ово удружење бави искључиво културом и умјетношћу и има одличну сарадњу са Општином Кула која им излази у сусрет када је ријеч о конкурсима на којима добијају средства. Просторије су добили

од ове општине, а наравно, уредили су их уз помоћ Управе за дијаспору. Организују десетак манифестација годишње.

-Главна нам је манифестације Ликовна колонија која се одржава ове године седми пут. Окупља сликаре из Црвенке који су рођени у Даниловограду, пошто смо ми, Црвенчани, сви дошли из Даниловградског среза. Хтјели смо да видимо како дишу и како срце куца у Војводини неке ко је је дошао из Даниловграда и обрнуто како куца овима у Даниловграду, а који имају везе са овим дијелом Србије. Учесници су академски сликари и то је једна озбиљна колонија. Прије двије године основали смо Црногорску библиотеку. У нашим просторијама имамо 1600 књига које су издате у Црној Гори. Имамо и више од 1500 електронских књига, објашњава Милован Ђуричковић из Удружења Црногораца Црвенке.

Генерални конзулат Црне Горе који се налази у Сремским Карловцима препознаје и подржава бројне активности удружења у Војводини. Невенка Ђировић, генерална конзулка Црне Горе каже да су се на позив Генералног конзулата одазвала скоро сва удружења из Војводине.

-Ја то доживљам као признање и повјерење у рад Генералног конзулата, не само у мој рад као генералне конзулке већ и у рад колега који су у конзулату. Посао конзулата у суштини јесте да се бави радом удружења, да са њима има сталну комуникацију и трудимо се да учинимо све што је у нашој законској моћи да их подржимо. Црна Гора има најспецифичнију дијаспору у Србији. Имали сте прилику да разговарате са

људима који су можда трећа, или четврта генерација овдје, а као да никада нису отишли из Црне Горе. Како говоре и како размишљају, шта раде, колико његују оно што су највеће вриједности Црне Горе, говори вам о томе да просто морате, детаљну и комплексну пажњу посветити управо овој дијаспори у Србији. Имамо на примјер Културно-умјетничко друштво из Ловћенца "Петар Петровић Његош" чије трајање је близу вијека и носи име једног од највећих црногорских синова, поручује генерална конзулка Невенка Ђировић.

Директор Управе за сарадњу са дијаспором, Ердуан Демић каже да се увелико ради на изради Стратегије за сарадњу са исељеницима.

-Наши утисци након састанка са представницима црногорских удружења у Србији су позитивни, јер сама чињеница да се одазвао велики број удружења нама показује много и то нам говори да су у нама препознали да желимо да рјешавамо њихове проблеме, да смо ту за њих и да смо спремни да чујемо све идеје, предлоге, као и конструктивне критике које нам много значе. Стратегија за сарадњу са исељеницима је најбитнији акт којим се ми у својем раду руководимо. Ускоро приступамо изради и радна група ће бити убрзо формирана. У изради ће учествовати многа министарства, надлежне институције, невладин сектор што прошлог пута није био случај. Стратегија ће бити усвојена за период од 2025. до 2028. Урадили смо генерални извештај о реализацији претходне стратегије, што представља добар основ. Упућен је и позив организацијама из дијаспоре да предложе чланове Савјета

за сарадњу са дијаспором. Ту ће бити представници државних институција, локалне управе, представници Савјета мањинских народа, истакнуте личности из Црне Горе и из дијаспоре. Савјет је изузетно значајан орган. То је тијело владе Црне Горе које се формира ради учествовања у креирању и спровеђењу стратегије, наводи директор Управе за сарадњу са дијаспором, Ердуан Демић. Делегација Управе за сарадњу са дијаспором састала се са чак четрдесет удружења што је показало огромно интересовање дијаспоре за сарадњу са својом матицом.

МИГРАЦИОНА БОЛ

Сторија о нашим исељеницима у Аргентини

Ово је прича о миграционој боли и чувању идентитета у далеким крајевима. Црногорци су у Јужну Америку почели долазити још у 17. вијеку. Још два таласа су била значајна средином 19. вијека и крајем деветнаестог и почетком 20. вијека. Највише их се досело у Аргентину и процјењује се да у овој земљи има око 30.000 Црногораца.

Долазили су из економских разлога, али је било и политичких миграција.

Успјели су да сачувају идентитет, упркос раздаљини и слабој заинтересованости матице. Наша саговорница је Драгана Оташевић, мигрантолог, истраживач дијаспоре и оснивачица Центра за политике миграција, која је дуго

истраживала ову области и често боравила у Аргентини. Све почиње једном породичном причом.

-Први пут сам отишла у Аргентину у 2014. године, а прије тога сам сазнала да су моја два прађада живјела у Аргентини. Увијек ме је занимала историја, и породична и историја Црне Горе. Сазнала сам да су живјели тамо, а отац ми је рекао у једном разговору да је један прађад живео 40 година у градићу Генерал Мадеријага. И од тада Латинска Америка, односно Аргентина, могу рећи постају моја опсесија. Овдје смо основали црногорско-аргентинску фондацију која се бави питањима нашег исељеништа у Латинској Америци, која прије свега помаже и пружа подршку да се очува наша култура на том поднебљу, али се бавимо и истраживањем коријена потомака и исељеника. Помажемо им и да пронађу своје рођаке у Црној Гори.

Током те посјете посјетила сам неколико колонија наших у Аргентини, инсприсана и фасцинирана тим што сам видјела, пожељела сам да се вратим. У тој земљи сам упознала толико наших људи, људи који говоре стари црногорски језик, архаични, који његују нашу културу. Било ми је толико интересантно да неко са краја свијета, како Аргентину називају зато што се заиста њена најужнија

покрајина тако и зове, толико воли Црну Гору. Након тога сам као стипендиста Министарства науке, са националном стипендијом за извршност. Покренула пројекат да се на научној основи истражи идентитет потомака црногорских исељеника у Аргентини, Уругвају и Перуу, као и њихова повезаност се земљом поријекла. Радила сам такође и у Центру за истраживање латиноамеричких миграција,

на једном пројекту Министарства вањских послова. Од почетка је Управа за дијаспору подржавала и подржава мој рад. Данас радим на пројекту научног истраживања црногорског исељеништва у Латинској Америци који има за циљ да систематизује све прикупљене податке. Њих сакупљамо више од осам година. Пројекат је подржан и реализује се у сарадњи са Управом за сарадњу са дијаспором-исељеницима и овом приликом им се захваљујем што имају сензибилитета за ову важну тему.

Црногорци у Аргентину долазе у периоду када се ова земља убрзано развија. Тада дају знатан допринос њеној изградњи и напретку.

-Имала сам прилику да радим у том центру у којем сам прикупљала податке о лицима који су иселила са територије Црне Горе и уселила у Аргентину. Највише их има из Боке Которске и из Катунске нахије.

Из Боке Которске су углавном били поморци који су одлазили у оквиру те индивидуалне имиграције у почетку, средином 19. вијека, али наравно и у већим групама крајем 19. и почетком 20. вијека.

Међу њима је била официра, капетана, обичних службеника, али исто тако, када говоримо о професији, било је пуно оних

који су се бавили пољопривредом, занатима, међу њима пуно надничара који су радили разне послове. Њихове, што се тиче Аргентине, најконкретније дестинације су биле покрајина Чако, у којој данас живи најбројнија црногорска заједница на територији Латинске Америке, али исто тако покрајина Буенос Аиреса, унутар ње градови Генерал Мадаријага и Кандил.

Већ у Буенос Аиресу радили су на изградњу жељезница, пруга, мостова, као и на подизању разних архитектонских здања.

Наравно, касније је било да ми у тим заједницама у Латинској Америци имамо пуно истакнутих личности, међу њима пуно потомака Црногораца који су били или јесу веома важни, истакнути у сфери политике, економије, културе и других области. Многи су у Аргентини успјели да изграде успјешне каријере. У прошлости, на примјер, имате Едуарда Вулетића, веома успјешног политичара. Затим имате у Парагвају госпођу Лаконић, која је била директорка Дипломатске академије Парагваја. Данас имате Хорхија Капитанића, који је био гувернер покрајине Чако, дакле заједнице у којој живи најбројнија заједница којој он

припада. Црногорско поријекло имају бројни успјешни музичари, књижевници, љекари, научници, глумци и пјесници. Веома је важно споменути Милоша Вукасовића из Котора, он је поријеклом из мјеста Ораховац који припада општини Котор. Он је бродовласник, власник тадашње компаније Рио Платенсе, која се бавила бродоградњом и конструктор бродова. Био је такође и почасни конзул Краљевине Црна Гора у Републици Аргентини и данас је он сахрањен, односно почива у Алеји великана, односно гробљу Реколета у Буенос Аиресу због заслуга које је пружио развоју аргентинске привреде. Тадашњи предсједник Републике Аргентине се лично захвалио Милошу Вукасовићу на његовом доприносу развоју привреде те велике земље која данас броји 45 милиона становника.

-За историју Јужне Америке, али и

свијета, значајан је Петар Замбелић или капитан Педро. Овај поморац, истраживач и пилот са Луштице је био познат као зналац Магелановог мореуза. Он је Јошуи Слокаму, првом човјеку који је самостално опловио свијет, помогао да прође кроз мореуз и заштитио га од домородаца.

-Замислите колико је важно то шта је он урадио и зашто је он заслужан. Доћи из мале Црне Горе, и бројчано, и географски, и отићи на крај свијета, опет користим ту реченицу, а дати такав допринос навигацији и истраживању наше планете. Заиста мислим да би требало много више да истичемо то у свијету. Мислим чак да се много више у свијету зна о Педру Замбелићу него што је то случај у Црној Гори. То је позив за оне који истражују своје коријење, да га његују и да га промовишу. Аргентина је високо имигранска земља и тамо постоји

много тих иностраних заједница гдје су чланови имигранти или потомци имиграната из разних земаља свијета, међу њима и црногорске заједнице. Они константно промовишу Црну Гору, организују промоцију њене културе, историје, туризма, географије, кроз разне штандове на тим фестивалима иностраних заједница. И то је један од начина којим они испољавају ту њихову повезаност са Црном Гором у том материјалном смислу. Дакле, константно постоји неки порив да се прикаже Црна Гора.

-Миграциона бол је посебна врста туге и носталгије, а из ње се може изродити и нешто лијепо.

-Процес миграције производи разне посљедице, позитивне или негативне.

Међу њима производи ту миграциону бол. Што значи миграциона на бол? Дакле, то је та бол, односно жеља и туга, јер ви нисте више материјално и физички у својој култури. Ви више на

примјер у Аргентини не можете да одете код некога на турску кафу, да једете приганице и да једете неки црногорски кајмак или мед. Ви не слушате људе који имају ставове и вјеровања, увјерења и културу одавде, него то су људи са нечим сасвим супротним у себи. И то у нас је управо та бол, јер ви желите да будете са својим људима, а не можете у датом моменту, јер живите вани, да ли добровољно или присилно, сасвим је неважно. Углавном, та миграциона бол се јавља код готово сваког исељеника, према досадашњим истраживањима. Наравно, производи и носталгију, а на основу носталгије настају умјетничка дјела, као што су поезија, слике или музика. Можда се њима некако покушава канализовати та бол. Она на крају производи нешто лијепо, тако да би можда требало да патимо да бисмо створили умјетност.-, закључује Драгана Оташевић.

ДАНИ ЦРНОГОРСКЕ КУЛТУРЕ У СУБОТИЦИ

Црногорско вече, 6. по реду, одржано је у у ресторану „Спартак“. Њиме су заокружени Дани црногорске културе, који су у организацији Удружења Црногораца Суботице, одржани од 7. до 9. маја и који су, кроз бисере филмске и драмске умјетности, Суботичанима представили богату црногорску културну баштину.

Уз звуке гусала и пјесама о чојству и јунаштву, посјетиоци су уживали у традиционалној вечери и аутентичним црногорским специјалитетима: његушким и говеђим пршутом, сиром, скорупом, маслинама, приганицама, куваном јагњетином и пекарском кртолом.

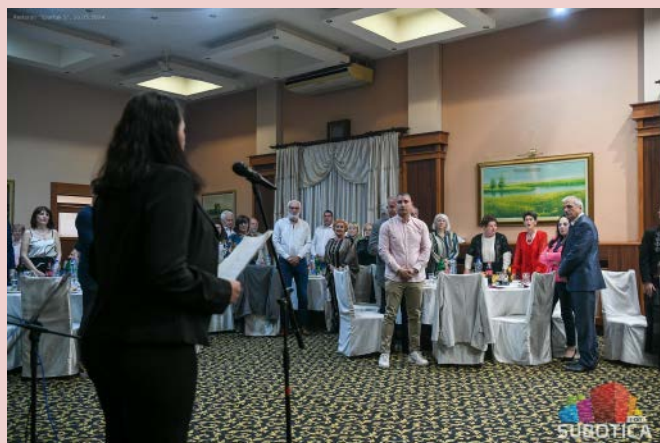
У име Града Суботице госте и домаћине поздравио је Срђан Самарџић, члан Градског већа за привреду града Суботице, нагласивши значај очувања традиције.

- Пријатељ мога ђеда је једном рекао, желим ти да ти твоја деца, деца твоје деце,

деца деце твоје деце чувају традицију и обичаје. И ја вама желим да ваши потомци наставе овим путем – поручио је Самарџић.

Овогодишње “Дане црногорске културе” у Арт биоскопу “Лифка” отворио је играно документарни филм “Живко Николић - Недосањани сан”, редитеља Сенада Шахмановића. На истом мјесту сљедећег дана приказан је телевизијски филм “Виљушка се држи у лијеву руку”, у част Горана Булајића и Миодрага Караџића. Монодрама Воја Кривокапића “Бизмисмен” која је рађена по сценарију Миодрага Караџића, у режији Горана Булајића одиграна је на сцени Дечјег позоришта.

“Дани црногорске културе” увијек су имали подршку Генералног конзулата Црне Горе у Републици Србији, нагласила је Невенка Ћировић, генерална конзулка. - Захваљујем се Удружењу Црногораца Суботице на ономе што су ове године припремили у оквиру „Дана црногорске

културе“. Представивши и подсјетивши све нас на два великана филмске и позоришне умјетности. Живко Николић нас је, кажу, добро познавао и врло сурово предтсављао, није нас штедио, а нисмо ни заслужили да нас штеди. Ни Горану Булајићу се нисмо одужили на прави начин. Није добро и, никада неће бити добро, када заборављамо оне који сам блиски и важни, оне који су наши – поручила је Невенка Ћировић. Удружење Црногораца Суботице један је од мостова између народа у Србији и Црној Гори.

- Наше везе са Црном Гором трају без обзира да ли смо тамо рођени или не, и без обзира што тамо не живимо. Црна Гора је наша емоција и она ће нам увијек бити мотив за чување и његовање културе и традиције наших земљака. Љубав према завичају треба да чувамо, али и да волимо и поштујемо земљу у којој живимо и све људе у окружењу без обзира на вјеру и нацију. Патриотизам не значи само волети своју земљу, него познавати њену прошлост и, надасве,

мислити и бринути о њеној будућности, зато традиционалне вредности морамо да преносимо на потомке – нагласила је Мирослава Цицмил, предсједница Скупштине Удружења Црногораца Суботице.

Изложба “Ћемер – наслеђе и понос Црногорке” организована је на Међународној изложби умјетности АртЕкпо у Новом Саду. Овај догађај који промовише црногорску културну баштину организовали су Јавна установа “Музеји и галерије Будве” у сарадњи са Удружењем Црногораца Новог Сада и уз помоћ Генералног конзулата Црне Горе у Србији. Аутори изложбе су Љубица Миличић и Горан Бубања.

Поставка настоји да укаже на значај женског појаса-ћемера, за жену и њен положај у црногорском друштву крајем XIX и почетком XX вијека.

На отварању изложбе су се обратили предсједник Удружења Црногораца Новог Сада, Божидар Марковић, Невенка Ћировић испред Генералног конзулата Црне Горе у Србији и Дејан Вуковић, в.д. директора Генералног директората за економску и културну дипломатију.

Предсједник Удружења Црногораца Новог Сада, Божидар Марковић каже да је основна идеја да се традиција Црне Горе и обичаји промовишу у овом дијелу Војводине.

- Није ћемер био само филигрански рад који су иначе Црногоркама поклањали свекрва, свекар и мужеви. У ћемер је Црногорка уносила своју личност, част, поштење и свој карактер. Црногорке су биле хероине, домаћице, ратнице и горске виле.

Ћемер је и прелијепи филигрански рад који се преносио са кољена на кољено. Жељели смо да пренесемо тај култ и да људи виде нешто што је потпуно несвакидашње-, каже Марковић.

Љубица Миличић ауторка изложбе подсијећа да је првобитно изложба приређена у Музеју Града Будве у мају 2021. године. Тада је било представљено 11 ћемера, сваки са својом забиљеженом причама односно усменим предањима Црногорки које су их посједовале, или њихових потомака.

-Вриједност ћемера може се гледати из различитих аспеката. Тржишна вриједност зависи од грамаже, броја плоча,

међутим, ако говоримо о нематеријалној вриједности недостаје ријечи да искажемо колико је ћемер драгоцен. Првенствено бих истакла његову симболику, представљају женску плодност и мајчинство. Могли су бити рађени у техници везења сребра, ливени, или ковани. То је све зависило од мијеста у којем су израђивани. Крајем 19. и почетком 20. вијека рађени су у радионицама у Скадру у Боки или у Призрену. Период у којем су представљени датира из краја 19. и почетка 20. вијека-, наводи Миличићева.

Ћемери су имали улогу у означавању брачног статуса жене и њеног економског положаја у друштву. Начин на који је ћемер добијен или наслијеђен, када и у ком периоду живота, говори о његовој симболици. Ту се читавају карактеристике и значај накита односно кићења. Предсједник Удружења Црногораца Новог Сада, Божидар Марковић каже да је овдје ријеч о примјерцима из приватне колекција. Најстарији је 170 година, а најсвјежији је од прије неколико година.

-Примјерци од прије 170 година су они које су Петровићи поклањали истакнутим Црногоркама. Хтио бих да подсијетим да су Црногорке биле по много чему јединствене. Јован Цвијић је рекао да је њихова личност доминатна међу свим јужнословенским женама. Морамо споменути и Јелену Савојску - Ређину Елену, кћерку краља Николе, као и Марију Мару Перовић мајку Стевана

Перовића која је Јована Кусовца са Граховца његовала у својој кући, а он је заправо био убица њенога сина. Познате су њене ријечи упућене Кусовцу: "Јоване ти си у овој кући црногорски јунак, али када пређеш овај праг ти си и даље мој крвник". Црногорке су жене хероине, несвакидашње. Ту је Вукица Митровић ту су друге жене које на жалост полако падају у заборав. Сигурно је да је црногорска жена била и биће доминантан дио сваке црногорске породице, објашњава Марковић.

Ћемер је између свих осталих значења био и статусни симбол, јер није свака дјевојка била у прилици да га посједује.

-Постоје бројни записи о томе да су људи продавали дијелове, или читава имања како би купили овакав комад накита да би то приуштили ћерки која је одлазила из родитељске куће, или да би даривали ону која долази у кућу. Дакле, ћемер је симбол престижа, али је проткан и симболиком плодности, мајчинства и снаге Црногорке с краја 19. и почетка 20. вијека-, објашњава ауторка изложбе.

Ћемер који плијени посебно како због своје љепоте у изради тако због предања која стоји иза њега је онај који припада завичајном музеју у Пљевљима.

-Према забиљеженом усменом предању овај ћемер је поклон књаза Николе Симуни Кнежевић која је у боју на Шаранцима победила једног од Османлија. Након тог боја књаз Никола је

позвао на Цетиње личности које су се истакле. Истакнуте мушкарце даривао је левором, а њој-ћемер. Јасно је да је изједначен са оним што мушкарци добијају као награду за јунаштво у одбрани и ослобођењу Црне Горе-, каже Љубица Миличић.

У овој поставци је и појас ауторке изложбе израђен у Призрену 2019. године.

-Ћемер сам добила од своје породице као свадбени поклон што није једини случај у модерним временима. То нам све говори да је ћемер значајан и данас у 21. вијеку. Важан је осјећај да нешто тако вриједно буде насљеђивано, тако се и данас он поклања као свадбени поклон.

Интересантно је да се одлично комбинује са нашим савременим одијевним комбинацијама. Свједочимо да је и после сто година и даље значајан за нашу културу. Чак је забиљежен и случај да је био дио свечане хаљине на матурској вечери.

НОВЕ ПРОСТОРИЈЕ УДРУЖЕЊА ЦРНОГОРАЦА ВРБАСА

Удружење Црногораца Врбаса свечано је отворило нове просторије. Свечаности су присуствовали представници Општине Врбас, Генералног конзулата Црне Горе, Националног савјета црногорске националне мањине и више црногорских удружења. Љубиша Симовић, предсједник Удружења Црногораца Врбаса је на отварању поздравио присутне и захвалио се на подршци и досадашњој сарадњи. Он је додијелио захвалнице пријатељима удружења. Навео је да је УЦВ у протеклом периоду активно радило на очувању црногорске традиције и културе. Организовани су бројни културни догађаји, као и обиљежавања државних празника Црне Горе. Генерална конзулка Црне Горе, Невенка Ћировић је рекла да ово удружење на прави начин његује црногорску културу и вриједности. Она је честитала УЦВ на добијању нових просторија и досадашњем успјешном раду.

У оквиру Изложбе умјетности „Арт експо“, на Новосадском сајму организована је изложба „Црногорско ћирилско штампарство 15. и 16. вијека“. Ову поставку је Матица црногорска припремила поводом 530 година од штампања „Октоиха првогласника“, прве штампане књиге у Црногораца и појаве технике штампе на словенском Југу. Захваљујући сарадњи и партнерству Матице црногорске и Бугарске академије наука у колективну баштину су враћена дјела „Псалтир са посљедовањем“ из 1494. године штам- парије Црнојевића и „Празнични минеј“ из 1538. године Божидара Вуковића Подгоричанина. Организатор изложбе на Новосадском сајму је био Станко Поповић, предсједник Удружења „РЕКА“.

Овом догађају присуствовали су високи представници Министарства вањских послова Црне Горе, Генералног конзулата у Сремских Карловцима и Матице црногорске.

Предсједник Матице црногорске Иван Јововић захвалио се организаторима у Новом Саду што им је пружена прилика да представе црногорско средњевјековно ћирилично штампарство 15. и 16. вијека.

-Ова изложба има интернационално значење с обзиром на то да је обишла не само црногорске градове већ и неке друге државе. Послиједња изложба је била у Прагу што је велики догађај за црногорску културу. Драго ми је да смо у Србији и у Војводини и надам се да ће обићи цијелу Војводину у којој живи наше бројно исељеништво како би се упознали са тековинама које сијезу у средњи вијек. Изложба обухвата ћирилично штампарство 15. и 16. вијека, дакле то је штампарија

Црнојевића и Божидара Вуковића Подгоричанина и његовог сина Вићенца, богослужбене књиге на старословенском језику које су штампане у Венецији. Битно је нагласити да је штампарија Црнојевића штампала књиге и прије 15. вијека што у европској цивилизацији има велику вриједност и значење, наглашава Јововић. Матица црногорска је заједно са Академијом наука Бугарске штампала захваљујући новим техникама недостајуће књиге које су нестале током минулих вијекова: Псалтир са посљедовањем династије Црнојевића из 1494. године и Празнични минеј Божидара Вуковића Подгоричанина штампан у Венецији 1538. године.

-Сама чињеница да је оволики број штампарија на малом географском простору појавио с краја 15. вијека говори о интелектуалној потреби наших предака, подвлачи Јововић.

Црногорци су били ратнички народ који је своју слободу освајао и задржавао бескомпромисном борбом. Слобода је са собом носила жељу за оним што оплемеијењује друштво. То су писменост и култура, а потом и умјетност.

Правник и писац, Радоња Дубљевић наводи да ова изложба представља све онако како и јесте и да ту ништа није уљепшано ни додато.

-У црногорској историографији која је остала и сијенци ратова и бојева имамо и књиге, односно сјајну штампарску традицију прву међу Јужним Словенима. Велика прозападно оријентисана династија Црнојевић умијела је да у петнаестом вијеку набави штампарију да је донесе у крш црногорски и да штампа књиге које данас свиједоче о тој љепоти штампарства писмености и културе. Надам се да ће се

ратничка парадигма кориговати и да ће се кроз овакве изложбе говорити о Црногорцима као о народу који је успио да створи прве коријене културе. Младе генерације би требало да мијењају ту парадигму, поручује Дубљевић.

Дио штампаних издања је срећом сачуван далеко од земље поријекла. Иван Ивановић генерални секретар Матице црногорске каже да Матица посебно његује културу сијећања.

-У Црној Гори није довољно присутна свијест о духовном и културном домету штампарија из средњег вијека. Обезбједили смо дигиталне копије у сарадњи са Матицом Бугарском и Македонском. Тако је настала много дубља и озбиљнија сарадња са овим институцијама као и са Бугарском академијом наука и Народном Библиотеком у Софији. Исказали су спремност да заједнички објавимо једно фототипско издање, једно из штампарије Црнојевића друго из штампарије Божидара Вуковића Подгоричанина.

У том смислу овај пројекат је заокружен на тај начин, осим изложбе ту су и два фототипска издања. Матици црногорској чини част да је осим издања Псалтира с посљедовањем из 1494. године објавила по први пут и фототипско издање Божидара Вуковића. Ради се о његовом Празничном минеју из 1538. године који је његова најрепрезентативнија и у штампарском смислу најзахтијевнија и најпознатија књига, наводи Ивановић.

Црногорско средњевијековно штампарство имало је тада великог одијека на Балкану међу свим словенским народима.

-Наишли смо на велики број сачуваних инкунабула (најстаријих штампаних књига на свијету). У Бугарској чувају у манастирским библиотекама и архивима четрнаест инкунабула и четрдесет и три књиге Божидара Вуковића Подгоричанина. Дакле, они су имали мисију не само на простору Црне Горе већ много шире у словесном

свијету, подвлачи Ивановић.

Божидар Вуковић Подгоричанин и његов син Вићенцо су значајне историјске личности на европским просторима. Божидар је значајан, јер је наставио континуитет црногорске штампе са краја петнаестог вијека преносећи све са сина Вићенца и тако се штампарство настављало и то у Венецији што је било особито значајно у вријеме османске инвазије када је дошло до деструкције културног наслијеђа.

-Био је живописна личност, многи га смијештају на двор Црнојевића, а своју штампарску дијелатност у Венецији подиже на европски ниво и стоји раме уз раме са европским штампарством. То видимо и по његовом личном знаку и по титули коју је добио од Карла петог. Ради се о личности која заслужује боље мијесто у историји. Породица Вуковић је сјајан траг оставила: успијели су да дистрибуирају своја издања кроз читав Балкан, наглашава секретар Матице црногорске.

Ова изложба је на чешком и на енглеском језику постављена у Националној библиотеци у Прагу. Повезаност Црне Горе и Чешке има дугу и јаку традицију. У овој земљи је с краја 19. и са почетком 20. вијека био изражен култ Црне Горе. Многи су умијетници долазили на Цетиње да оснаже културу Црне Горе. Значајан траг оставили су на пољу војне музике и у многим другим умјетностима.

На иницијативу амбасаде Републике Чешке у Црној Гори изложбу је отворио замјеник министра вањских послова Републике Чешке што показује колико Чеси придају значаја словенској писмености, јер сви словесни народи знају да вриједнују значај ћириличног штампарства средњег вијека.

И у Црној Гори ова изложба поново подсећа на један идентитетски знак Црногораца.

ГОРО МОЈА У РАВНИЦИ

Пјевајмо и будимо бољи људи, пјевајмо и волимо се

Вријеме се не може вратити, али поједини умјетнички пројекти могу дозвати сјећање на неко лијепо доба, као што је био већи дио друге половине двадесетог вијека, у некадашњој земљи. Концерт регионалне пјевачке сензације Киц поп хора из Подгорице одржао се симболично пред пуном салом биоскопа „Југославија“ у Врбасу. Наступ је насловљен „Горо моја у равници“, а поруке су биле препознатљиве: антифашизам, братство, јединство, љубав, слога и солидарност. Ово је био 104. наступ у региону подгоричког хора.

Снежана Бурзан Вуксановић, менаџерка хора, каже да када је оснивала хор пре седам година, идеја је била тек да се у њему нађу бивши хорски пјевачи, а све у недостатку хорова у тадашњој Подгорици.

-Постојала је једна празнина коју сам жељела да испуним пјесмом заједно са пријатељима из пређашњих хорова. Пронашле смо диригента и тако смо те 2017. одржале прву пробу и већ у априлу и први концерт у КиЦ „Будо Томовић“ у Подгорици. Вјерујте да смо наступали у свим бившим републикама Југославије. Диригент, Ивана Влајнић вриједно је радила протеклих месеци и дивно је подијелити антифашистичке идеје са људима у Врбасу, искрена је менаџерка хора.

Говорећи о наступима Киц поп хора каже да су присутне посебне емоције у свим градовима бивше Југославије. У публици су обично читаве породице од ђедова и баки, преко мајки очева до дјеце.

-Заједно пјевају рефрене „Рачунајте на нас“, „Бела ћао“ „Уз Маршала Тита“. Тада и ми још енергичније реагујемо и добијемо већи налет адреналина и пјевамо не само срцем и душом него и читавим тијелом. Збиља, то је ванредна размјена енергије у затво-

реном и на отвореном, поред споменика народноослободилачке борбе, у биоскопским салама није ни важно гдје, већ је битно да тада ширимо енергију љубави вјере у боље сјутра. Битно је да се људи умреже, јер ми не вјерујемо у границе које су присутне, каже Вуксановићева.

Концерту Киц поп хора у Врбасу присуствовала је и генерална конзулка Црне Горе, Невенка Ћировић као и Тијана Алексић замјеница председника Општине Врбас.

Једна од организаторки догађаја Силвана Балетић из Удружења „Зубља“ каже да је ово био поклон Врбасу за све генерације. Киц поп хор чини чак четрдесет пјевача под умјетничким вођством Иване Влајнић.

-Успјевамо све са љубављу, јер ми смо аматерски хор. Једни другима то пружамо и успјевамо уз велики рад што значи пуно наступа. Сваки нас наступ помјера за једну степеницу горе. Дакле, кључне рјечи су Рад и Љубав, каже Ивана.

Анђела Мићовић наводи да је у хору већ три године. Придружила се након пандемије.

-Били смо затворени и свима нам је била потребна нова енергија што је био један од главних мотива да се дружимо и повод за упознавање других људи. Прва асоцијација коју људи имају када је о нашим концертима реч је прегршт најљепших могућих емоција. У публици видимо и људе који плачу, а то су сузе радоснице, јер емоције их повезују за неким љепшим временима, објашњава Анђела.

Игор Ђурић, тенор, каже да је овдје дошао незнајући да ли добро пјева.

-Прошао сам аудицију и нисам могао ни

сам да вјерујем да ће постојати толика позитивна енергија. Наступи су увјек посебно емотивно обојени и имају антифашистичку поруку. Имамо и поп репертоар, ти концерти су за млађу публику, наводи Ђурић.

Славица Драговић ветеранка хора, најстарија чланица каже да је привукла љубав према музици и дружење.

-Турнеје су прелијепе и увјек сретнемо некога од родбине као што је то случај сада са мном у Врбасом. Има нас од 17 до 77. Посебна емоција је око антифашизма и ту се уједине све генерације, прича са емоцијама Драговићева.

Осим огромне љубави којом их публика обасипа на трговима, салама, бинама

широм бивше Југе ,завриједили су и дивне награде :Плакете СУБНОР-а и антифашиста Црне Горе и специјално признање „Искра“ од Фондације за активно грађанство за грађански допринос општем добру.

Свечаност у Ловћенцу у сусрет 21. мају

Поводом Дана независности Црне Горе одржана је свечаност у сали Дома културе у Ловћенцу. Свечано обиљежавање празника са одабраним културно-умјетничким програмом организовало је Удружења Црногораца Ловћенца. Наступили су чланови КУД Петар II Петровић Његош из Ловћенца, гуслар Рајко Радовић са Цетиња и Дуо Остојић. Организатор догађаја Никола Мухадиновић, предсједник Удружења Црногораца Ловћенца, рекао је да је ово за њихово удружење значајан празник и да им је било задовољство што су житељима Ловћенца могли да приреде ову свечаност.

Познати црногорски рок гитариста Иван Остојић је са својом ћерком, талентованом пјевачицом Соњом Остојић одржао мини концерт са репертоаром који се састојао од црногорских етно пјесама прилагођених за гитару. Публика је уживала у његовом виртуозном свирању и кристално чистом гласу младе пјевачице. "Црногорска етно музика је испуњена добрим ритмовима. Иако сам рок музичар одавно се интересујем за етномузикологију и тако је настао овај спој. Наравно да ми је пуно срце и због тога што наступам са ћерком. Данашње генерације све мање слушају стару музику, али од малена Соња је слушала мене јер ја то дуго носим у души те наше старе пјесме, пратећи старе како су пјевали и слушала је повремено те пјесме које ја свирам и заинтересовале су је неке мелодије. И онда смо почели полако да пјевамо и онако предвече кад легнемо смислимо неки аранжман. Чини ми се да уз гитару те пјесме звуче другачије, доста су топле, а имају и даље ту снагу. А и ја сам задовољан јер са временом њен глас постаје све љепши, то доживљава баш на начин на који се мени свиђа и пресрећан сам, а како и не бих био када сам доживио да ми шћер наступа са мном. После свих наступа које

сам имао ово су можда и најмилији наступи у животу. Ја сам од малена волио све те неке музике са ових простора јер се оне некако преплићу. Свирам сам хармонику, интересујем се за етномузикологију, али наравно још у Црној гори сам се бавио роцк музиком, свирао у Глембајима дуго и то је био основни позив. Али онда се негдје показало да преклапањем свих тих ствари можеш човјек да направи једну zgodnu комбинацију, као штосе то вечерасмогло доживјети. Ја сам увео чувеном нумером Led Zeppelin-a Stairway to Heaven и замолио Соњу да проба да одпјева

Пољем се вија на ту тему и то је некако легло. Тако да правимо те комбинације и мене то баш ме испуњава јако кад се на тај начин добије нешто сасвим ново. Значи, наше старе пјесме су доста тешке и ти текстови су доста специфични, али ето уз њен тај лијепо гласић почело је ту да се јавља нешто лијепо. Срећан сам што се то и људима вечерас видјело и хвала Ловћенчанима на оваквој подршци, баш смо пресрећни због тога” каже Иван Остојић. Присутнима се обратила генерална конзулка Црне Горе у Србији Невенка

Ђировић. „Увијек од онога што ви организујете и од онога што се организује у Ловћенцу имам велике очекивање и још ме ни једном нису изневјерили они који су то организовали. Заиста је Ловћенац некако срце ове приче о дијаспори Црне Горе и ово је мјесто које носи огромну топлину, топлину која краси најбољи дио Црне Горе и оно што сви носимо у срцу као Црну Гору и као њену симболику и њене највеће вриједности. Сваки пут програм који је посвећен било којем од државних празника у организацији и удружења која су изузетно активна и Националног савјета и Николе Мухадиновића, односно удружење Црногораца из Ловћенца, буде заиста програм који се ради са емоцијом и са дужном пажњом и програм који окупи велики број људи. Ловћенац је, понављам, заиста једна прича коју би могли сваког дана причати, а да је никада не завршимо. Оно што мени недостаје, чини ми се у јавности и у односу према Црној Гори, односно у јавности Црне Горе, недостаје ми заиста права слика Ловћенца. Ово је заиста мјесто на које Црна Гора може бити поносна и људи који живе овдје су људи којима Црна Гора треба да се поноси“, казала је Ђировић.

Свечаности су присуствовали и конзул Богољуб Јегдић, представници Општине Мали Иђош, као и чланови Националног савјета Црногораца и бројних удружења. Програм је водила Исидора Шибалић из Врбаса. Пројекат је подржала Управа за сарадњу са дијаспором-исељеницима Црне Горе и Општина Мали Иђош.

